

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Valkenburg aan de Geul

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 26 mei 2020

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste keer in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

We zien dat het vve-beleid en de uitvoering daarvan in de gemeente Valkenburg aan de Geul al behoorlijk in de steigers staat. Aan de meeste van de essentiële wettelijke eisen die gelden voor voorschoolse educatie wordt al voldaan en er zijn ambities voor de komende periode geformuleerd.

Mede op basis van een beleidsvoorstel betreffende onderwijsachterstandenbeleid van de samenwerkende gemeenten van de regio Maastricht-Heuvelland heeft de gemeente Valkenburg aan de Geul het onderdeel voor- en voorschoolse educatie verder uitgewerkt. Dit staat beschreven in de notitie "Samen de juiste dingen goed doen". (vastgesteld in december 2019)

Dit is een eerste onderzoek door de inspectie naar het vigerende vve-beleid binnen de gemeente. De gemeente ziet dit onderzoek daarom ook als een o-meting van het vve-beleid. Veel van het beleid is al uitgewerkt en functioneert op onderdelen ook al zo in de praktijk. Enkele andere onderdelen moeten nog verder uitgewerkt of geïmplementeerd worden. In de toelichting bij de oordelen en waarderingen zullen we dat zo nodig aangeven.

Gemeente: Valkenburg aan de Geul
Gemeentenummer: 0994

OAB-budget gemeente 2020:
€ 157.900

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 0

Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 1

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 4

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 2 voor primair onderwijs

GGD-regio: GGD Zuid-Limburg

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente heeft duidelijke afspraken gemaakt met de JGZ over wie doelgroepkinderen zijn. Er zijn binnen de gemeente meer dan voldoende kindplaatsen, hoewel die maar in vier van de zes woonkernen binnen de gemeente beschikbaar zijn.

Binnen de regionale afspraken is ook voorzien in een passend netwerk van instanties die extra hulp kunnen bieden aan peuters en ouders die dat nodig hebben.

De gemeente heeft in samenwerking met de vve-partners een duidelijke koers uitgezet naar wat ze met het vve-beleid willen bereiken en hoe ze dat willen gaan uitvoeren.

Wat moet beter bij vve?

De gemeente moet met de schoolbesturen die vroegschoolse educatie aanbieden afspraken maken over wat ze willen dat (doelgroep-) kleuters kennen en kunnen om succesvol in groep 3 te kunnen starten.

Wat kan beter bij vve?

De ouderbetrokkenheid wordt in het vve-beleid als belangrijke sleutel naar succes gezien. Voor de invulling daarvan wordt gewezen op één mogelijke uitbreiding van een lopend project. Dat kan nog breder ingevuld worden.

De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid bij het vaststellen of haar eigen vve-beleid het gewenste effect heeft. Het is daarom van belang dat de gemeente met de voor- en vroegscholen afspraken maakt over welke informatie met betrekking tot de kwaliteit en resultaten ze daarvoor nodig heeft.

Vervolg

We spreken met de gemeente af dat ze met de schoolbesturen afspraken gaat maken over de resultaten van voorschoolse educatie. De gemeente zal tevens opgenomen worden in het landelijk georganiseerde risicogestuurd toezicht op gemeentelijk vve-beleid.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Valkenburg aan de Geul.

Werkwijze

- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- Analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- Beoordeling en waardering van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Valkenburg aan de Geul.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Valkenburg aan de Geul op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Valkenburg aan de Geul voldoet ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve.

Dat komt doordat het nog ontbreekt aan resultaatafspraken voor vve met de schoolbesturen. Aan de overige wettelijke verplichtingen voldoet de gemeente, maar er is zeker nog ruimte voor versterking van onderdelen.

Versterking is zeker ook mogelijk binnen de vve-beleidscontext, waar het gaat om ouderbetrokkenheid, en evaluatie van vve op de niveaus van vve-locaties en gemeente.

De vve-condities voldoen aan de wettelijke eisen.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

Context:

De gemeente krijgt sinds 2019 van het ministerie van OCW een budget voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB).

Consequentie daarvan is onder meer het hebben en uitvoeren van een vve-beleid. Dat vve-beleid is al voor een belangrijk deel uitgewerkt en vastgesteld.

Mede op basis van een regionale notitie, "Samen sterk, Onderwijs- Jeugd-Zorg in Maastricht-Heuvelland" heeft de gemeente in samenwerking met vve-partners het vve-beleid verwoord in de notitie "Samen de juiste dingen goed doen". De notitie biedt goed zicht op wat het vve-beleid in Valkenburg aan de Geul beoogt.

Op basis van deze notitie en de toelichting daarop door de gemeente zijn we in staat om een oordeel/waardering te geven voor het beleid en de praktische uitwerking daarvan.

1.1 De gemeente heeft een doelgroepdefinitie

De gemeente heeft een doelgroepdefinitie en daarom beoordelen we deze standaard als Voldoende.

De gemeente conformeert zich hiervoor aan de regionale afspraak dat JGZ bij het 18-maanden consult een indicatie kan afgeven op grond van risico's op talige achterstand in de ontwikkeling bij het jonge kind. Indien sprake is van risico's op grond van de nieuwe CBS-indicatoren, leidt dat ook tot indicering. Op peuterleeftijd kan alsnog een indicatie worden gegeven als daartoe aanleiding is.

1.2 Er zijn voldoende kindplaatsen

We beoordelen deze standaard als Voldoende. De gemeente heeft immers in samenspraak met de ouders voorzien in voldoende kindplaatsen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden.

Op dit moment biedt één houder in vier locaties (voorscholen) in vier woonkernen binnen de gemeente voorschoolse educatie aan. Met tachtig kindplaatsen is het aanbod voldoende, maar de nu beperkte spreiding van het aantal kindplaatsen blijft een aandachtspunt.

Volgens gegevens waarover de gemeente beschikt, laat het aantal doelgroepeuters dat voorschoolse educatie volgt in de periode 2017 tot en met 2019 een stijgende lijn zien van 20% naar 60%. Numeriek is daarmee in 2019 een kwart van het aantal beschikbare kindplaatsen bezet door doelgroepkinderen.

1.3 De toeleiding naar voorscholen is geregeld

We beoordelen de toeleiding als Voldoende.

De gemeente heeft met JGZ afgesproken dat zij verantwoordelijk is voor indicatie van doelgroepeuters en toeleiding naar locaties met voorschoolse educatie binnen de gemeente. Een medewerker van JGZ heeft de afgelopen jaren de deelname aan voorschoolse educatie flink bij ouders gestimuleerd, vandaar ook de stijging in het deelnamepercentage.

De gemeente weet ook hoeveel vve-geïndiceerde kinderen niet bij een vve-locatie geplaatst worden. De redenen zijn bij de gemeente bekend.

1.4 De doorgaande lijn voldoet aan wettelijke eisen, maar kan breder Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

De wettelijke eis vraagt om een warme overdracht van doelgroepkinderen. Dat gebeurt tussen de vier voorscholen en de naastgelegen basisscholen. Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van een uniform overdrachtsformulier.

De doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool kan echter verbreed worden naar afstemming tussen voor- en vroegscholen van bijvoorbeeld aansluiting van het aanbod bij gebruik van verschillende programma's, het pedagogisch-educatief handelen en de invulling van ouderbetrokkenheid.

1.5 Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

We beoordelen deze standaard als Onvoldoende.

De gemeente heeft met de schoolbesturen die actief zijn binnen de gemeente nog geen afspraken gemaakt over het gewenste ontwikkelingsniveau van met name de doelgroepkinderen, zodat ze zonder of hooguit met beperkte achterstand in groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. Daarmee voldoet de gemeente niet aan artikel 167, lid b van de WPO.

Bij dit oordeel hoort de nuancering dat de gemeente wel voorstellen heeft voor gewenste resultaten aan het einde van de peuterperiode. Samen met de nog te maken afspraken aan het einde van groep 2 van de basisschool ontstaat daarmee een goede monitor van de ontwikkeling van het jonge doelgroepkind.

1.6 De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau is duidelijk

We waarderen de vve-coördinatie als Voldoende.

De gemeente is regievoerder voor vve. Ze heeft gezorgd voor een helder vve-beleid, in samenwerking met betrokken vve-partners. Daarin zijn de visie, ambities en resultaten verwoord. Tevens is voorzien in een duidelijke overlegstructuur en de wijze waarop gemonitord wordt.

Vve-beleidscontext

2.1 Er wordt gebruik gemaakt van een integraal vve-programma en kindvolgsysteem

We waarderen deze standaard als Voldoende.

In de gemeente gebruiken de voorscholen hetzelfde gecertificeerd programma en bijbehorend kindvolgsysteem, dat voldoet aan de regionale afspraken. De GGD-inspecties laten zien dat dit programma ook feitelijk gebruikt wordt.

2.2 Er is geen gemeentelijk ouderbeleid

We waarderen deze standaard als Kan beter.

De gemeente heeft haar visie op ouderbetrokkenheid (“Ouderbetrokkenheid maakt het verschil”) nog maar beperkt uitgewerkt. We missen bijvoorbeeld de onderbouwing van met welke (verschillen in) ouderpopulatie de gemeente te maken heeft en welke instrumenten de gemeente wil/kan inzetten om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Er wordt één succesvol project, “Kansrijke Start”, genoemd dat mogelijk naar de ouders van peuters uitgebreid kan worden. In samenspraak met de voor- en vroegscholen kan ook nagedacht worden op welke wijze ouders gestimuleerd kunnen worden om ook thuis ontwikkelingsgericht met hun kinderen bezig te zijn en hoe de gemeente daarbij ondersteuning kan bieden.

2.3 Er is een toegankelijk netwerk van externe zorg

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente conformeert zich aan de regionale afspraak dat de voor- en vroegscholen het systeem van knooppunten van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gebruiken. Daarmee is op planmatige wijze overleg met relevante en betrokken partijen binnen en buiten de school om het kind (en ouders) van tijdige en adequate hulp te voorzien.

Binnen de gemeente zijn plannen om het Knooppunt in de toekomst uit te breiden naar alle partners in de integrale en inclusieve kindcentra (IKC) binnen de gemeente.

Bij het netwerk van externe zorg hoort ook de logopedische screening, die momenteel op 5-jarige leeftijd plaatsvindt bij door de leerkracht gesignaleerde kleuters op de scholen in de gemeente Valkenburg aan de Geul, of op eerdere leeftijd als daartoe vanuit de peuteropvang aanleiding gezien wordt.

2.4 Afspraken over interne kwaliteitszorg met voor- en vroegscholen moeten nader ingevuld worden

De wijze waarop de gemeente gebruik maakt van

kwaliteitsbevindingen van de voor- en vroegscholen waarderen we als Kan beter.

Binnen het vve-beleid is afgesproken dat de partners binnen het IKC een aandachtsfunctionaris vve verantwoordelijk stellen voor de

realisering van het vve-beleid binnen het IKC en ook voor de bewaking van de resultaten. Daarnaast vraagt de gemeente ook om kwantitatieve gegevens over het bereik van doelgroepkinderen. De rapportages van de IKC's zouden meer onderdelen kunnen bevatten. Bijvoorbeeld over de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen door de pedagogisch medewerkers, de wijze waarop het vve-programma wordt gebruikt, de omvang en kwaliteit van zorg en begeleiding die peuters is geboden, welke ontwikkeling de doelgroepeuters hebben doorgemaakt en de effecten van het ouderbeleid.

2.5 Er is geen systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Deze standaard waarden we ook als Kan beter.

We noemen hierbij dat het vve-beleid onlangs is vastgesteld en operationeel wordt per augustus 2020. Hoewel de gemeente beschikt over kwantitatieve gegevens is ook duidelijk dat er meer, ook kwalitatieve gegevens nodig zijn om vast te kunnen stellen dat het gemeentelijk beleid het gewenste effect heeft, of dat er 'aan bepaalde knoppen gedraaid moet gaan worden'.

Vve-condities

3.1 De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van de voorscholen

Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

De gemeente heeft met de GGD sluitende afspraken gemaakt over een jaarlijkse beoordeling van de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie bij de betrokken vier voorscholen.

3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader

We waarden deze standaard als Voldoende.

De gemeente hanteert op dit moment nog de "Nadere regels subsidie Peuter- en vve-arrangementen 2017". De eisen die aan de houder gesteld worden, betreffen het voldoen aan de 'Basisvoorwaarden voorschoolse educatie'. De gemeente is bezig om de subsidievoorwaarden te actualiseren en af te stemmen op het nieuwe vve-beleid binnen de gemeente.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente heeft nog geen afspraken met de schoolbesturen gemaakt over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1b van de WPO).	De gemeente spreekt met de schoolbesturen definitief af wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt ons uiterlijk 1 april 2021 de gemaakte afspraak toe.	Bij onduidelijkheden over de afspraken nemen wij contact op met de gemeente.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Valkenburg aan de Geul geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

De gemeenteraad van de gemeente Valkenburg aan de Geul heeft het beleid pas afgelopen december vastgesteld, in maart heeft de Inspectie van het Onderwijs de nulmeting gedaan en in augustus beginnen we pas voor de eerste keer met ons onderwijsachterstandenbeleid.

De Inspectie van het Onderwijs heeft eigenlijk te vroeg geïnspecteerd, omdat nog niet alles gereed en in werking is. We hebben dus niet alles kunnen laten zien wat we graag zouden laten zien.

Van de andere kant is het prettig dat u ons nu al heeft geïnspecteerd, dan hebben we zicht op wat u extra belangrijk vindt en kunnen we nu nog, in onze implementatiefase, accenten leggen in onze verdere uitwerking van het vastgestelde beleid.

We verwachten op tijd te kunnen voldoen aan uw eis voor het maken van resultaatafspraken. Hier zijn we nu al mee bezig, een eerste opzet heeft uw inspecteur reeds met ons besproken.

Dan voldoen we aan alle wettelijke verplichtingen.

Betreffende de andere beleidsitems zijn er drie aandachtspunten waarbij we beter kunnen scoren.

Tijdens de implementatiefase zal er extra aandacht zijn voor het goed inbedden van deze onderwerpen. Dit zijn:

1. Ouderbetrokkenheid: dit is nog niet van start gegaan en de gegeven tip om vooral naar andere gemeenten te kijken, wordt uiteraard al in de regionale samenwerking Maastricht-Heuvelland opgepakt. Er is voldoende budget beschikbaar om pilots voor ouderbetrokkenheid te gaan ontwikkelen in de komende tijd;
2. Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen: de genoemde aandachtspunten kunnen bij de eerste evaluatie worden meegenomen. Er is nu nog voldoende tijd om dit mee te nemen. De eerste volledige evaluatie is gepland op 1 jaar na de start van het beleid, dus augustus 2021;
3. Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau: genoemde kwalitatieve gegevens hopen we te verkrijgen na afronding van de aanbesteding peuter/kleutermonitor en invoering hiervan eind 2020. Dit doen we in samenwerking met de regio Maastricht-Heuvelland.

We weten dat dit pas een nulmeting was en hopen u over enkele jaren terug te zien, zodat u een volledig werkende beleidsuitvoering kunt inspecteren.